

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Tora nevi'im u-ketuvim

Leusden, Johannes

Amstelodami, 1667

Cap. II.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39406

מן־הַשְׁרָדָה שֶׁר הַסּוֹרִיסִים עַל־דָּנִיאֵל חֲנִינָה מִשְׁאָל וְעוֹרִיה :
 12 נִמְצָא אֶת־עֲבָדִיך יְמִים עֲשָׂרָה וַיִּתְנוּ לְנוּ מִזְהֻרָעִים
 13 וְנִאֲכַלָּה וְמִיסּוֹנְשָׁתָה : וַיַּרְא לִפְנֵיכְרָאָנוּ וּמִרְאָה
 הַילְּדִים הַאֲכָלִים אֶת פְּתַבְגָּר הַמֶּלֶךְ וְכָאַשְׁר תְּرָאָה הַא' גַּזְעִי

14 עָשָׂה עַם־עֲבָדִיך : וַיִּשְׁמַע לְהָם לְדִבְרֵהוּ וְיַנְפִּסְמִים יְמִים
*Unde hi
quatuor
singulare
Numinis
providen-
tia, &
forma ex-
ternoque
decoro, &
disciplina
ac sapien-
tia, nobili-
bus adoles-
centibus re-
liquis, qui
euratius
habiti
erant, longe
praeclue-
runt.*
 טו עֲשָׂרָה : וּמִקְצֵת יְמִים עֲשָׂרָה נִרְאָה מִרְאָה טֻוב
 וּבָרִיאָה בְּשֶׁר מִזְכָּל הַילְּדִים הַאֲכָלִים אֶת פְּתַבְגָּר
 15 הַמֶּלֶךְ : וַיַּהַי הַמֶּלֶךְ נִשְׁא אֶת־פְּתַבְגָּר וַיַּזְמַתֵּחַ
 16 וַיִּתְנוּ לְהָם וּרְעָנִים : וְהַלְּדִים הָאֱלָה אַרְבָּעָתָם נִתְןָן
 לְהָם הָאֱלָהִים מִרְעָוָה שְׁכָל בְּכָל־סְפָר וּחַכְמָה וּדְנוֹאָל
 17 הַבְּין בְּכָל־חַזּוֹן וְחַלְמָות : וּלְמִקְצֵת רַחֲמִים אֲשֶׁר־אָמַר
 הַמֶּלֶךְ לְהַבְּיאָם וּבְיָאמָר שֶׁר הַסּוֹרִיסִים לִפְנֵי נִכְרָנָצָר :

18 וַיַּרְבֵּר אֶת־סְמִינָה הַמֶּלֶךְ וְלֹא נִמְצָא מִכְלָס כְּרָנָאָל חֲנִינָה
 כְּמִשְׁאָל וְעוֹרִיה וְיעַמְרוּ לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ : וְכֹל דִּבְרֵי חַכְמָת
 19 בִּנְיה אֲשֶׁר־בָּקַשׁ מִהָּם הַמֶּלֶךְ וּמִצָּאָם עַשְׂרָה יְדוֹת עַל־
 20 כָּל־הַחֲרַטְמִים הַאֲשָׁפִים אֲשֶׁר בְּכָל־מֶלֶכְתָּו : נִיְהָיָה
 דָּנִיאֵל עַד־שְׁנַת אַחַת לְכֹרֶשׁ הַמֶּלֶךְ :

A Cap. II.
 Videt Ne-
 bucadnezar somnium,
 mysterio re-
 rum mira-
 bilius.

א בְּוּשְׁנַת שְׁתִים לְמֶלֶכְתָּו נִכְרָנָצָר חָלָם נִכְרָנָצָר
 2 חַלְמָות וְתַתְפָּעָם רָוּחוֹ וְשָׁנְתוֹ נִהְיָה עַלְיוֹ : וַיֹּאמֶר
 הַמֶּלֶךְ לְקָרְא לְחַרְטָמִים וְלְאֲשָׁפִים וְלְמַכְשִׁיפִים
 וְלְכָשְׁלִים לְהַגִּיד לְמֶלֶךְ חַלְמָתוֹ וַיָּכֹא וַיַּעֲמֹד לִפְנֵי
 3 הַמֶּלֶךְ : וַיֹּאמֶר לְהָם הַמֶּלֶךְ חָלוּם חַלְמָתִי וְתַפְעָם
 4 רָוחִי לְדַעַת אֶת־הַחֲלוּם : וַיַּרְבּוּ הַכְּשָׁדִים לְמֶלֶךְ
 5 יְהִי אֶרְמִית מֶלֶכָא לְעַלְמִין חַי אָמַר חַלְמָא לְעַבְדָּךְ
 הַוּפְשָׁרָא נְחֹוא : עֲנָה מֶלֶכָא וְאָמַר לְכָשְׁרִיא מְלָתָה
 לְגַשְׁרוֹעַ
 6 מִי אָוֹרָא חַן לֹא תְהַזְּרַעַנִּי חַלְמָא וְפִשְׁרָה הַרְמִין
 תְּהַעֲרֹן וּבְתִיכְוֹן נְעִיל יְתַשְּׁמֹן : וַיַּהַי חַלְמָא וְפִשְׁרָה
 תְּהַרְחֹן מַתְנָן וְנִכְבָּה וַיַּקְרֵב שְׁנִיא תְּקַבְּלָן מִזְקָרְטִילָהָן
 חַלְמָא

Gggg 4. ד ר נג

חַלְמָא וּפְשָׂרָה הַחֲנוֹנִי: עַנוּ תְּנִינּוֹת וְאֶמְרֵין מֶלֶכָא
 חַלְמָא יֹאמֶר לְעַבְדוֹה וּפְשָׂרָה נְהַחוֹה: עַנְהָ מֶלֶכָא
 וְאֶמְרֵן צִיצִיב יְדֻ אָנָא דִי עַדְנָא אָנְתוֹן זְבַנִּין כְּלַקְבָּל
 דִי חַוִּיתָן דִי אָוָדָא מְנִימְלָחָא: דִי הַזְּחַלְמָא לֹא
 תְּהַרְעַעַנִי חַרְחַה דִי אָרְתָּחָן וּמְלָה בְּרַבָּה וְשִׁיחַתָּה
 הַזְּמַנְחוֹ קִי הַזְּמַנְתוֹן לְמַאֲמֵר קְרֵם עַד דִי עַדְנָא יְשַׁתְּגָא לְהָזָן
 חַלְמָא אָמְרוּ לִי וְאַנְדָּעַ דִי פְּשָׂרָה הַחֲנוֹנִי: עַנוּ
 בְּשָׁרְדָא קְרֵם-מֶלֶכָא אָמְרֵין לְאָאִיתִי אֲנָשׁ עַל-יְבַשְׁתָא כְּסָדָא¹
 דִי מְלָתָ מֶלֶכָא יוֹכֵל לְהַחֲווֹה כְּלַקְבָּל דִי כְּלַמְלָךְ רַב
 וּשְׁלִיטָ מְלָה כְּרָנָה לֹא שָׁאֵל לְכְלַחֲרָטָם וְאַשְׁפָּצָם
 וּבְשָׁרְדָי: וּמְלָתָא דִי מֶלֶכָא שָׁאֵל יִקְרָה וְאַחֲרָן לֹא
 אִתִּי דִי חַנְהָה קְרֵם מֶלֶכָא לְהָזָן אֱלֹהִין דִי מְרָחָן עַם-
 בְּשָׁרָא לֹא אִתְּהָזֵן כְּלַקְבָּל דְּנָה מֶלֶכָא בְּנָסָוקָצָפָן²
 שְׁנִיא וְאָמֵל לְהַבְּרָה לְכָל חַכִּימִי בְּבָל: וְרַתָּא נְפַקְתָּה³
 וְחַכִּימִיא מַתְּקַטְּלִין וּבְעוֹדְנָא לְחַבְרוֹה לְהַתְּקַטְּלָה:
 בָּאָרֵן דְּנָיאָל הַתְּבִיב עַטָּא וְטָעַם לְאַרְיוֹן⁴
 רְבִּטְבָּחָה דִי מֶלֶכָא דִי נְפַקְתָּה לְקַטְלָה לְחַכִּימִי בְּבָל:
 עַנְהָ וְאָמֵר לְאַרְיוֹן שְׁלִיטֵי אָדִי מֶלֶכָא עַל-בָּרָחָ דְּתָאָטוֹ
 מְהַחְצֵפָה טְזִקְרֵם מֶלֶכָא אָרֵן מְלָתָא הַזְּרָעָ אַרְיוֹן
 לְדְנָיאָל: וְדְנָיאָל עַל וּבְעַא מְנִימְלָכָא דִי זָמָן יְנַתְּן⁵
 לְהָוּפְשָׂרָא לְהַחֲווֹה לְמֶלֶכָא: אָבָן דְּנָיאָל⁶
 פָּאָה גַּתְחָה לְבִתָּה אָוָל וְלְחַנְנִיה מִישָׁאָל וּעֲרִירָה חַבְרוֹה: מְלָתָא
 הַזְּרָעָ: וְרַחְמָן לְמַבְּעָא מְנִיקְרֵם אָלָה שְׁמַיָּא עַל-⁷
 רְאָ דִינָה דִי לֹא יְהַזְבְּרוֹן דְנָיאָל וְחַבְרוֹה עַם-שָׁאר⁸
 חַכִּימִי בְּבָל: אָרֵן לְדְנָיאָל בְּחַזְוֹא דִילְיָא רְזָאָנוֹל⁹
 אָרֵן דְנָיאָל בְּרָה לְאָלָה שְׁמַיָּא: עַנְהָ דְנָיאָל וְאֶמְרֵב
 לְהָוָא שְׁמָה דִי אָלָה אַכְבָּרָה מִן-עַלְמָא וְשָׁעַלְמָא
 דִי חַכְמָתָא וְגַבּוּרָתָא דִי לְהָ קְיָה: וְהָוָא מְהַשְּׁנָא¹⁰
 עַדְנָיא

עַד נְיָא זְמִינָא מֵהֶרְהָרָה מֶלֶכִין וּמֶהָקִים מֶלֶכִין יְהָב
 2 חֲכָמָתָא לְחַכִּימָיו וּמְנֻדָּעָא לְרוּעָי בִּנְיהָ: הַוָּא גַּלְא
 וְחוּוֹיָא עַמְּקָתָא וּמְסִתְרָתָא יְרֻעָה בְּחַשּׁוֹבָא וְנָהָרָא עַמָּה
 3 שְׁרָא: לְהָדֵי אֱלֹהָי אֲבָהָתִי מְהֹרָא וּמְשָׁבָח אֲנָה דִּי
 חֲכָמָתָא וּגְבוּרָתָא יְהָבָתְּ לִי וּכְעַזְןָה חֹדְעָתְּנִי רַי־בְּעִינָא
 4 מְנָה דִּימְלָתְּ מֶלֶכָא חֹדְעָתְּנָא: כָּל־קְבָּל דְּנָה דְּנִיאָל
 עַל עַל־אַרְיוֹךְ דִּימְנִי מֶלֶכָא לְהֹכְדָא לְחַכִּימָי בְּכָל
 אָוָל וּבָן אָמְרָה לְהָדֵי לְחַכִּימָי בְּכָל אַל־תְּהֻבָּר הַעַלְלָנִי
 קְדָם מֶלֶפְאָוּפְשָׁרָא לְמֶלֶכָא אָחָוָא:

כְּה אָבִין אַרְיוֹךְ בְּחַתְבָּהָה הַנְּעָלָל לְדְנִיאָל קְדָם
 4 Ad Regem perducatur. מֶלֶכָא וּבָן אָמְרָה לְהָדֵי הַשְּׁבָחָת גַּבְרָל מְנֻדָּבָנִי
 גַּלוּתָא דִּי יְהָוָה דִּי פְּשָׂרָא לְמֶלֶכָא יְהָוָה:
 6 עַנְהָה מֶלֶכָא וְאָמְרָה לְדְנִיאָל דִּי שְׁמָה בְּלַטְשָׁאָצָר
 7 חַיְוָה אַתְּתָּר בְּהָלָל לְהֹרְעָתְּנִי חַלְמָא דִּיחָזִית וּפְשָׂרָה:
 7 עַנְהָה דְּנִיאָל קְדָם מֶלֶכָא וְאָמְרָה רֹאָה דִּי־מֶלֶכָא שָׁאָל
 לְאָחַכִּים אֲשֶׁר פָּנָי חַרְטָמָן גַּוְרִין יְכָלֵין לְהָחֵנָה
 8 לְמֶלֶכָא: בָּרָס אַתְּיָאָה בְּשָׁמְאָה גַּלְאָה רַיְוָן וּהְדוּעָה
 לְמֶלֶכָא נְבוּכְרָנָצָר מָה דִּי לְהָוָא בְּאַחֲרִית יְמִיאָה
 חַלְמָךְ וְחוּוֹי רָאָשָׁה עַל־מְשָׁבָבָה דְּנָה הוּא:

חַיְוָה²⁹ אַנְתָּה מֶלֶכָא רְעוּנִיךְ עַל־מְשָׁבָבָה יְהָיָה
 סְלִקוּ מָה דִּי לְהָוָא אַחֲרִי דְּנָה וְגַלְאָה רַיְוָן הֹדְעָה מְהָדָה
 לְדִי לְהָוָא: וְאָנָה לֹא בְּחַכְמָה דִּי־אַתִּי בְּיַמְּנָכָל
 חַיְאָה רֹאָה גַּלְילִי לְהָזָן עַל־דְּבָרָתְּ דִּי פְּשָׂרָא
 לְמֶלֶכָא יְהָרָעָן וּרְעִוָּן לְבָבָה תְּנִנָּעָה:

חַיְוָה³⁰ אַנְתָּה מֶלֶכָא חַיָּה הַוִּיתָר וְאָלוּ צָלָם
 2 Visum ipsi à Deo per so- porem obla- sum edit. חַרְשְׁנָיָא צָלָם דְּבָנָן רַב וּיְוָהִתְיָר קָאָס לְקְבָּלָה וּרְוִיחָה
 3 דְּחַקְלָל: הַוָּא צָלָם רָאָשָׁה דִּירְהָבָט בְּחַרְחָה וּרְשָׁוָה
 3 דִּי בְּסָפְטָמָעָה נְרַבְתָּה דִּי נְחָשָׁה: שְׁקוֹהָה דִּי פְּרַגְלָל
 רְגָלוּהָי

יי' רגלוּהַ מִנְחָן דֵי פְרוֹלָוּ מִנְחָן דֵי חַסְפָּה: חַוְתְּ חַוְתְּ 34³⁴
 עַד לִי הַתְּנוּרָת אֲבָן דִילָא בְּרִין וְמַחְתַּלְצְלָמָא עַל-
 רְגָלוּהַ דֵי פְרוֹלָא וְחַסְפָּא וְהַרְקָתְתַהְמָן: בָּאַרְיָן דְּקוּלה
 כְּחַרְחָה פְרוֹלָא חַסְפָּא נְחַשָּׁא כְסְפָא וְרְהַבָּא וְהַוּ-
 כְּעֹור טַן אַדְרִיךְיֶט וְנְשָׁא הַמְּטוּן רָוחָא וְכָל-
 אַתְּרָלָא הַשְּׁתְּכָחַלְהָן וְאַבְנָא דִי-מַתָּת לְצְלָמָא
 חֹות לְטוּרְבָוּ מְלָאָת כָל-אַרְעָא: Atque in-
 terpreta-
 נָאָמָר קְרָם-מֶלֶכָא: אַנְתָּה מֶלֶכָא מֶלֶךְ מֶלֶכָי 35³⁵
 דֵי אֱלֹה שְׁמַיָּא מְלֻכָּתָא חַסְנָא וְתְקָפָא וְיִקְרָא יְהָבָ-
 יְהָיוּ קַי לְךָ: וּבְכָל-דֵי דָאָרִין בְּנֵי אַנְשָׁא חַיוּת בְּרָאוּפָ-³⁶
 שְׁמַיָּא יְהָבָ בְּרִיךְ וְהַשְּׁלָטָה בְּכָלְהָן אַנְתָּה הוּא רַאשָּׁה חַיְהָ
 אַיְיָ דֵי רְחַבָּא: וּבְכָל-תְּקוּם מֶלֶכָו אַחֲרִי אַרְעָא מִנָּה³⁷
 וּמְלֻכָּו תְּלִיתָה אַחֲרִי דֵי נְחָשָׁא דֵי תְּשָׁלָט בְּכָל-
 דְּגַעְעָא קַי אַרְעָא: וּמְלֻכָּו רְכִיעָא תְּהָוָא תְּקִיפָה כְפְרוֹלָא כָל-
 קְבָּל דֵי פְרוֹלָא מְהֻדָּק וְחִשֵּׁל כָּלָא וּכְפְרוֹלָא דֵי
 מְרָעָע כָל-אַלְיָן תְּדָק וְתְרָע: וּרְחַוְתָּה רְגָלוּא³⁸
 יי' וְאַזְבָּעָתָא מִנְחָן חַסְפָּה דֵי פְחוּר וְמִנְחָן פְרוֹלָל מְלֻכָּתוֹ
 פְלִגָּה תְּהָוָה וּמִנְצָבָה דֵי פְרוֹלָא לְהַוְאָבָה כָל-
 קְבָּל דֵי חַיוּתָה פְרוֹלָא מְעָרָב בְּחַסְפָּטִינָא: וְאַזְבָּעָת³⁹
 יי' רְגָלוּא מִנְחָן פְרוֹלָל וְמִנְחָן חַסְפָּה מְזִקְצָת מְלֻכָּתָא⁴⁰
 פְתָח בְּאַסְף תְּהָוָה תְּקִיפָא וּמִנָּה תְּהָוָא תְּבִירָה: דֵי חַיוּת⁴¹
 פְרוֹלָא מְעָרָב בְּחַסְפָה טִינָא מְתֻעָרְבִין לְהָזָן בְּיַרְעָא נְשָׁא
 וְלֹא לְהָזָן דְבָקִין דְנָה עַסְדָנָה אַרְכָרִי פְרוֹלָא לֹא
 מְתֻעָרְבָ עַסְחָסְפָא: וּבְיַמְיהָן דֵי מֶלֶכָי אַנְנוּ יְקִים⁴²
 אלה שְׁמַיָּא מְלֻכָּה לְעַלְמָן לֹא תְּתַחְבָּל וּמְלֻכָּה
 לְעַם אַחֲרָן לֹא תְּשַׁתְּבָק תְּרִקְוּתְסָפָפָל אַלְיָן מְלֻכָּתָא
 וְהִיא תְּקוּם לְעַלְמָא: בְּלִקְבָּל דֵי חַיוּת דֵי מְטוּרָא מה
 אַתְּנָרוּת אֲבָן דִילָא בְּרִין וְהַרְקָתְתַהְמָן נְחַשָּׁא
 חַסְפָא

חַסְפָא בְסֶפֶא וּרְהַבָא אֱלֹהָ רַב הַוּרָע לְמִלְבָא מֵתָה לִי

לְהַוָא אַחֲרִי דְנַהוּ יַצֵב חַלְמָא וּמַהְמָן פְשָׁרָה :

46 בָאָדִין מַלְכָא נְבוּכְדָנָצָר נָפָל עַל-אַנְפּוּהִ

47 וְלִרְנַיאַל סְנָר וּמְנָחוֹ וּנְיחַחַן אָמָר לְנַסְכָה לְהָ : עֲנָה

מַלְכָא לְרַנְיאַל וְאָמָר טַנְקַשְׁט דִי אֱלֹהַכְוֹן הוּא אֱלֹהָ

אֱלֹהַיַן וּמְרָא מַלְכִיּוֹנְגָלָה רַזְוַיַן דִי יַכְלַת לְמַגְלָא רַזְאַ

48 דְנַהָ : אָרִין מַלְכָא לְרַנְיאַל רַבִי וּמַתְנַן רַבְרַבָן שְׁגַיָן

יַהְבַלְהָ וְהַשְׁלָטָה עַל כָל-מִרְיָנָת בְּבָל וּרְבַ-סְגָנוֹן עַל

49 כָל-חַבִּים-בְּבָל : וְרַנְיאַל בַּעַא מַן-מַלְכָא וּמַנִ עַל

עֲבִידָתָא דִי מִרְיָנָת-בְּבָל לְשָׂרָךְ מִישָׁךְ וּעֲבָרְ נָגָן

וְרַנְיאַל בְּתְרֻעַמְלָכָא :

א גַּנְבּוּכְדָנָצָר מַלְכָא עַבְד צְלָמָקְרִיזְדָהָבָרוֹמָה אַמְּנַי שְׁתִין

פְתִיה אַמְּנַי שְׁת אַקְיָמָה בְבָקָעַת דְוֹרָא בְמַרְיָנָת-בְּבָל :

וְגַנְבּוּכְדָנָצָר מַלְכָא שְׁלָח לְמַכְנָשִׁי לְאַחֲשְׁרַפְנִיא

סְגַנְנִיא וּפְחוֹתָא אַדְרָגָנוֹרִיא נְדַבְרִיא דְתְּבָרִיא תְּפִתְיָא

וְכָל-שְׁלָטָנִי מִרְיָנָתָא לְמַתָא לְחַנְכָת צְלָמָא דִי-הַקִּים

וְקִימַיּוֹק גַּנְבּוּכְדָנָצָר מַלְכָא וּקְאַמְּנַי לְקַבְּלָל צְלָמָא דִי-הַקִּים

5 גַּנְבּוּכְדָנָצָר : וּכְרוֹזָא קָרָא בְחִיל לְבָנָן אַמְּרַיּוֹן עַסְטָמָא

ה אַמְּנַי וּלְשָׁנִיא : בְעַדְנָא דִי-תְּשָׁמְעוֹן-קָל יְקָרְנָא

חוּי מְשֻׁרְקִיתָא קִיתְרָס סְפָכָא פְּסָנְתָרִין סְמַפְנִיה וּכְלַזְנִי

וּמְרָא תְּפִלְיָן וְתְּסִנְדָרָן לְצָלָס דְהַבָא דִי-הַקִּים גַּנְבּוּכְדָנָצָר

6 מַלְכָא : וּמַזְדִילָא יְפָלוּיְסָנָר בָה-שְׁעָתָא-תְּרָמָא

לְגַ�וָא-אַתְ�וֹן נְרוֹא יְקָרְתָא : כָל-קַבְלָה רַנְהַבָה וּמַנָא

חוּי כְּרִי שְׁמַעַיּוֹן כָל-עַמְמִיאָקָל קְרָנָא מְשֻׁרְקִיתָא-קִיתְרָס

שְׁבָכָא פְּסָנְתָרִין וּכְלַזְנִי זְמָרָא-גַּנְפָלִין כָל-עַמְמִיא אַמְּנַי

וּלְשָׁנִיא